

In memoriam Rob Goldbach

Afgelopen januari namen we afscheid van bestuurslid Rob Goldbach. Dat ging geheel in zijn stijl, bescheiden, casual. Hij had al verteld dat hij eigenlijk helemaal niet wilde stoppen, maar statutaire termijnen zijn nu eenmaal bindend. Hij zou het bestuurswerk nog gaan missen, zei hij, want hij ging na een vergadering altijd met een blijer gevoel naar huis dan hij gekomen was. En dat was geheel wederzijds, want Rob was een innemende persoonlijkheid met een mix van deskundigheid, enthousiasme en vriendelijkheid.

Op maandagavond 6 april hadden we weer een bestuursvergadering. Een afwisseling van lichte en zware kost, zoals gebruikelijk. Op zeker moment herinnerden we ons de relativerende insteek die Rob zou kiezen, als hij bij ons zou zijn geweest. De volgende dag kwam het ontstellende bericht dat Rob door een noodlottig ongeval met een wilde olifant in India om het leven was gekomen. Een van die momenten waarop je wereld even stil lijkt te staan.

Rob was al bijna een halve eeuw vogelaar in hart en nieren. Opgroeiend in de Zuid-Limburgse Mijnstreek deed hij met zijn vogelvrienden vele regionaal belangwekkende ontdekkingen. De connectie met het Limburgse bleef zijn hele leven bestaan, ook toen hij verhuisde naar elders en gaandeweg transformeerde van een woest bebaarde langharige student in een aimabele professor in de virologie te Wageningen.

Maar hij was ook een geboren reiziger. Prachtig kon hij verhalen over zijn verre vogelreizen en velen maakten gebruik van zijn verslagen om een eigen reis te plannen. Op reis was hij bloedfanatiek, en dat leverde een lange lijst van waargenomen vogelsoorten op. Maar hij bleef wel oog houden voor het landschap, de bedreigingen en wat daaraan gedaan zou kunnen worden. Dat hij tijdens zo'n reis kwam te overlijden, zou je sterven in het harnas kunnen noemen. Dat neemt niet weg dat zo iets nooit zal wennen, en een grote leegte achterlaat.

We wensen Evelien, zijn vrouw, zijn zoons Sander en Otto, familie en vrienden veel sterkte bij het verwerken van dit enorme verlies.

Frank Saris

Mannetje Blauwe Kiekendief, als nestjong op Texel gekleur-ringd in 2005 (wit B3) en in 2008 op hetzelfde eiland als broedvogel aangetroffen.
Foto: Alfred Schulte

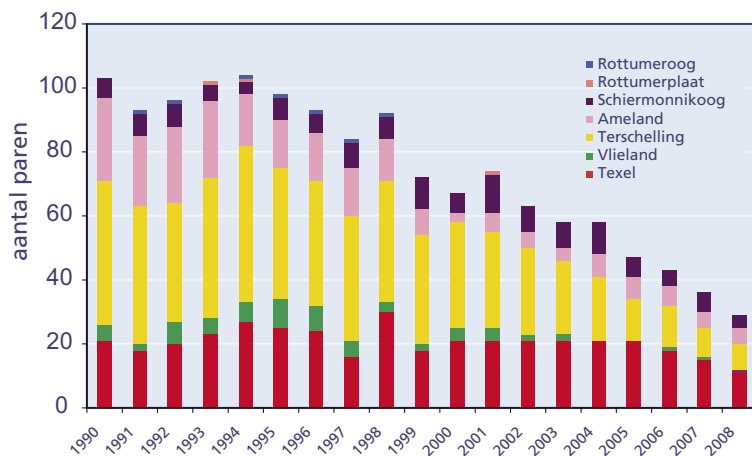

Blauwe Kiekendieven opnieuw schaarser

Denk je aan broedende Blauwe Kiekendieven dan denk je aan de Waddeneilanden. Maar dit zo solide lijkende bastion van zo'n 100 broedparen begon tien jaar geleden te wankelen. Recent is de soort zelfs in een regelrechte vrije val terecht gekomen. In 2008 bleek het aantal broedparen in een jaar tijd met liefst 19% te zijn afgenomen. Met 29 paar is de stand inmiddels exact gehalveerd ten opzichte van vijf jaar eerder.

SOVON probeert sinds 2004 met gericht onderzoek in het broedseizoen de oorzaken van deze achteruitgang te ontrafelen. Daaruit blijkt dat de conditie van de jongen regelmatig onder de maat is en dat voorheen belangrijke prooien als konijn en Fazant sterk zijn afgenomen. Maar vermoedelijk spelen factoren buiten het broedseizoen eveneens een belangrijke rol. We denken dat de overleving is afgenomen en dat jonge vogels zich elders vestigen. Jaarrond zijn de omstandigheden in Nederland voor muizenetende roofvogels er niet beter op geworden, en dat komt gevoelig aan bij een soort die grotendeels in eigen land overwintert. Resultaten van het in 2005 gestarte kleuringproject lijken deze gedachtegang te ondersteunen. Op sommige eilanden keren niet of nauwelijks jonge vogels terug. Een laatste strohalm lijkt de naburige populatie op de Duitse Waddeneilanden te zijn, met 30-50 paar al jaren op een redelijk stabiel niveau. Inmiddels is ook daar onderzoek opgestart en afgelopen jaar werd het eerste bewijs geleverd van uitwisseling. Een broedend vrouwtje op Baltrum bleek drie jaar eerder op Schiermonnikoog geboren. Mogelijk kunnen in de toekomst de in Duitsland geboren vogels, die in de afgelopen jaren ook gekleur-ringd werden, onze populatie van vers bloed voorzien, in het ergste geval zelfs als onze eigen kiekendieven al van het toneel zijn verdwenen.

Olaf Klaassen, Peter de Boer, Lieuwe Dijkse & Loes van den Bremer

Figuur 1. Aantal territoria van Blauwe Kiekendief op de Waddeneilanden in de periode 1990-2008